

Bijlage 1.8.- Onderzoek preferentie schuldeisers en wettelijke schuldsaneringen

De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen reageert namens de minister van Financiën en de minister voor Rechtsbescherming op de aanbevelingen van het onderzoek.

Aanbevelingen

1. In de scholing of bijscholing van schuldhulpprofessionals moet er specifiek meer aandacht komen voor het (juridisch) goed beargumenteren richting schuldeisers dat het voorgelegde minnelijke voorstel het maximaal haalbare is. Schuldhulpprofessionals dienen dit transparant te maken richting de schuldeisers die zij vragen om akkoord te gaan met de schuldregeling. Dit zal schuldeisers het vertrouwen moeten geven dat ze ook echt het maximale geboden krijgen.

Om te kunnen komen tot effectieve schuldhulpverlening is vertrouwen vanuit schuldeisers in het waarborgen van hun belangen noodzakelijk. Veel gemeenten en particuliere organisaties voor schuldhulpverlening zijn lid van de bracheorganisatie NVVK. De NVVK bewaakt de kwaliteit van de organisaties en heeft een kwaliteitskader ontwikkeld. Om meer duidelijkheid te bieden aan schuldeisers, is in de basisdienstverlening schuldhulpverlening opgenomen dat elke schuldhulpverlener een betalingsaanbod voorlegt dat gebaseerd is op het Vrij te Laten Bedrag (Vtlb). Op deze wijze wordt gestreefd naar een eenduidige werkwijze wat transparantie oplevert voor de schuldeiser.

2. Zorg in het verlengde hiervan voor duidelijke communicatie over schuldregelingen richting schuldeisers. Het is belangrijk dat (specifiek kleine) schuldeisers weten wat hun mogelijkheden zijn en vertrouwen hebben in de regeling. Zorg bijvoorbeeld voor goed vindbare informatie voor kleine ondernemers vanuit een neutrale, niet bij de schuldregeling betrokken, organisatie zoals bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel (KvK).

Deze aanbeveling zullen we bespreken met organisaties die gericht zijn op dienstverlening aan ondernemers, zoals de KvK, MKB-Nederland en Geldfit.

3. Pas de communicatie over het instrument saneringskrediet richting gemeenten zodanig aan dat in alle gemeenten geborgd blijft dat schuldhulpprofessionals de ruimte blijven voelen om zelf de afweging te kunnen maken tussen de inzet van een saneringskrediet of een schuldbemiddeling. Professionals moeten zich vast kunnen houden aan de werkwijze 'inzet van een saneringskrediet, tenzij'. De professionals moeten bij de keuze die van invloed is op schuldeisers namelijk ook het belang van schuldeisers kunnen laten meewegen.

De inzet van een saneringskrediet is een effectieve manier om rust en overzicht te brengen voor inwoners met schulden.¹ Om de drempel tot het verstrekken van een saneringskrediet te verlagen verstrekt het ministerie van SZW sinds 2021 subsidie aan het Waarborgfonds.² Dit fonds garandeert gemeenten dat als de restschuld niet wordt terugbetaald, de gemeente het bedrag krijgt vergoed uit het fonds, mits de gemeente is aangesloten bij het fonds. Het is aan de uitvoerder van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) om tot een beoordeling te komen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 35570, nr. 24

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 24 515, nr. 610

of de inzet van een saneringskrediet of een bemiddelingstraject passend is voor de inwoner. Op deze wijze blijven de belangen van de schuldeiser geborgd.

4. De NVVK heeft met veel landelijke schuldeisers inmiddels convenanten afgesloten. Die convenanten zijn van toegevoegde waarde voor het schuldregelingsproces. Nog niet alle convenanten zijn echter al voldoende werkend, het gaat dan in ieder geval om het convenant met Aedes voor woningbouwverenigingen. Aedes is niet in de positie bindende afspraken te maken namens hun sector en het convenant is nu nog door te weinig leden van Aedes ondertekend. Het is onze aanbeveling dat NVVK en Aedes extra inzet plegen om ook dit convenant beter werkbaar te krijgen. Uit ons onderzoek komt namelijk naar voren dat woningbouwverenigingen tot de groep vaker weigerende schuldeisers behoren.

Deze aanbeveling, die het kabinet ter harte ondersteunt, is aan de NVVK voorgelegd aangezien zij eigenaar is van het convenant dat wordt afgesloten bij de inzet van vroegsignalering.

5. Vergeet bij toekomstige beleidsontwikkelingen niet om ook het belang van schuldeisers beter of in ieder geval meer zichtbaar mee te wegen. Ze hebben een gerechtvaardigd belang om op te komen voor hun positie en hebben vertrouwen nodig dat hun belang voldoende geborgd is en blijft. Om tot minnelijke akkoorden te blijven komen, is het belangrijk dat schuldeisers ervaren dat hun belang ook meegewogen blijft worden.

Het ministerie van SZW heeft kennisgenomen van deze aanbeveling en gaat in gesprek treden met de NVVK, VNG, de rechtspraak en het ministerie van Justitie en Veiligheid over het waarborgen van deze aanbeveling in toekomstig en huidig beleid.